

Forvaltningsrevisjons- og eierskapskontrollkomiteen (FRESK)

Til NKRFs medlemmer

Skien, 11. juni 2025

INFORMASJONSSKRIV NR. 1/2025 – Svar på spørsmål om metodevalg i forvaltningsrevisjon – revisors og kontrollutvalgets rolle

Forvaltningsrevisjons- og eierskapskontrollkomiteen (FRESK) har mottatt spørsmål fra et medlem knyttet til tolkning av gjeldende regelverk for valg av metode i forvaltningsrevisjon.

Den oppsummerende problemstillingen i henvendelsen er:

Bestemmer kontrollutvalget eller revisor hvilke metoder revisor skal bruke i en forvaltningsrevisjon?

Noe av bakgrunnen er at de enkelte ganger har opplevd at kontrollutvalg har lagt føringer for hvilke spesifikke metoder revisor må bruke og hvilke spesifikke informanter revisor må innhente data fra. Videre ønsker de en vurdering av hvorvidt metoder som er beskrevet i prosjektplanen skal gjennomføres slik de er beskrevet, eller om det er rom for justering underveis. Enheten har lagt til grunn at revisor under sitt faglige skjønn har anledning til å endre metodevalg ut ifra data som innhentes underveis eller av hensyn til totalbelastningen til revidert enhet. I spørsmålet er det ikke opplyst om prosjektplanen er vedtatt av kontrollutvalget.

Disse spørsmålene berører også kontrollutvalgets rolle, og dermed sekretariatenes fagområde. FRESK og kontrollutvalgskomiteens leder har derfor samarbeidet om dette svaret.

Formelle rammer for valg av prosjekter og gjennomføringen av forvaltningsrevisjoner:

Kommuneloven setter krav til at kontrollutvalget skal påse at forvaltningsrevisjon skal gjennomføres¹, samt at forvaltningsrevisjon skal gjennomføres i henhold til god kommunal revisjonsskikk². Det er *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*³ som angir hva som er god kommunal revisjonsskikk på området. Dette informasjonsskrivet bygger

¹ Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), LOV-2018-06-22-83, § 23-2, 1. ledd, pkt. c.

² Lov om kommuner og fylkeskommuner (kommuneloven), LOV-2018-06-22-83, § 24-2, 2. ledd.

³ *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*, NKRF 12.08.2020.

først og fremst på *RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon*, og kommentarene til standarden⁴. Noen utdypninger er basert på *Veileder for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*⁵. I tillegg er det sikret at dette skrivet er i tråd med anbefalingene for god skikk og praksis for kontrollutvalgssekretariatene⁶.

Kontrollutvalget velger hvilke forvaltningsrevisjoner som skal gjennomføres. Revisor skal gjennomføre oppdraget i forvaltningsrevisjon i samsvar med kontrollutvalgets vedtak, og skal forsikre seg om at kontrollutvalget og revisor har lik forståelse av oppdraget og at rammene er tilstrekkelig klarlagt, jf. RSK 001 punkt 4. Det er også krav i standarden punkt 5 at revisor vurderer om kontrollutvalgets vedtak (bestillingen) lar seg gjennomføre.

Revisor har ansvar for gjennomføringen av forvaltningsrevisjon, både faglig kvalitet, kompetanse, og uavhengighet jf. RSK 001 punkt 2 og 3. I revisors faglige ansvar ligger også ansvaret for å vurdere og velge metode.

Revisor skal lage en skriftlig prosjektplan for hvert forvaltningsrevisjonsprosjekt, jf. RSK 001 punkt 8. I kommentarene til dette punktet og i veilederen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (s. 45) er det vist til at prosjektplanen kan være, og i mange kommuner er, grunnlag for kontrollutvalgets bestilling.

Dersom det underveis i oppdraget oppstår forhold som gjør at det er behov for vesentlige endringer fra det som er vedtatt, skal revisor ta dette opp med kontrollutvalget, jf. RSK 001 punkt 7. I behandlingen av slike endringer er det revisor som har det faglige ansvaret, mens kontrollutvalget gjør sine vurderinger av om bestillingen skal opprettholdes, endres eller om ressursene bør brukes på et annet prosjekt.

Drøftinger og vurderinger:

Det er kontrollutvalget som velger hvilke prosjekter som skal gjennomføres, og det er viktig at det er en tydelig forventningsavklaring om oppdraget. Revisor skal sikre at kontrollutvalget og revisor har lik forståelse av oppdraget, og at rammene er tilstrekkelig klarlagt. Prosjektplanen og/eller presiseringer av bestillingen i kontrollutvalgets vedtak, kan bidra til å sikre at kontrollutvalget og revisor har lik forståelse av oppdraget, og at rammene er tilstrekkelig klarlagt.

Det er revisor som har det faglige ansvaret for gjennomføringen av forvaltningsrevisjon, herunder å sørge for faglig forsvarlig metodebruk. Kontrollutvalget kan derfor ikke bestemme hvilke spesifikke metoder og informanter revisjonen skal benytte uten at

⁴ *Kommentarer til RSK 001 Standard for forvaltningsrevisjon og RSK 002 Standard for eierskapskontroll*, NKRF 14.12.2020, oppdatert 29.09.2023.

⁵ *Veileder i forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*, NKRF 2023.

⁶ *Anbefaling for god skikk og praksis i kontrollutvalgssekretariatene. Bestilling, behandling og oppfølging av forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll*, FKT og NKRF mai 2023.

revisor er enig. Dette er ikke til hinder for at kontrollutvalget skal kunne komme med innspill og ønsker. Ofte kan kontrollutvalgene ha kunnskap og kjennskap som er nyttig for å treffe godt med forvaltningsrevisjonen, og som det er viktig at revisjonen tar med i sine faglige vurderinger.

Det er også viktig for kontrollutvalget å vite at revisor har dette selvstendige ansvaret for å ivareta faglighet, gjennomførbarhet og uavhengighet. Kontrollutvalget skal kunne stole på at revisor ivaretar de faglige kravene, og at revisor gjør de faglige vurderinger og avgjørelser som ansees nødvendige knyttet til metodebruk i en forvaltningsrevisjon. Dersom kontrollutvalget har ønsker som av ulike faglige grunner ikke er gjennomførbare, skal revisor si fra og gi sin vurdering av dette.

Der prosjektplanen er vedtatt av kontrollutvalget, er dette vedtaket selve bestillingen. I veilederen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll (s. 39-40) anbefales det at bestillingen/prosjektplanen sikrer revisjonsteamet nødvendig handlefrihet og fleksibilitet, slik at undersøkelsen kan gjennomføres på en forsvarlig måte i samsvar med kravene i standarden. Det som revisor der beskriver at en **skal** gjøre, er bindende om det ikke er tatt forbehold. Dersom det ikke er tatt forbehold, skal revisor orientere kontrollutvalget om hvorfor det er behov for å endre gjennomføringen og få avklart dette med utvalget. Dette gjelder både endringer i metode og endringer som følge av totalbelastningen på revidert enhet.

Med hilsen

NKRFs forvaltningsrevisjons- og eierskapskontrollkomité

Anne Sæterdal
leder (sign.)